

ЛУЛЧЕВЪ

ПРАКТИЧЕСКО РЪКОВОДСТВО
ЗА УПОТРЕБЯВАНЕТО
НА
ИЗКУСТВЕНИТЪ
ТОРОВЕ ИГ

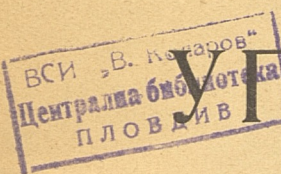
21994

21994

III 422

Д. 601 / 1941

УПЪЖТВАНЕ

ЗА ТОРЕНЕ СЪ

ИЗКУСТВЕНИТЪ ТОРОВЕ ИГ:

Амониевъ сулфатъ; Варова селитра ИГ;
Пикочно вещество БАСФ; Лойнафосъ ИГ и,
Нитрофоски ИГ

ВЪ

ГРАДИНАРСТВОТО, ЛОЗАРСТВОТО, ОВОЩАРСТВОТО,
ТЮТЮНОПРОИЗВОДСТВОТО, ОРИЗАРСТВОТО и,

ВЪ

ВСИЧКИ ДРУГИ ЗЕМЛЕДЪЛСКИ КУЛТУРИ.

Печатница „ИДЕАЛЪ“ — София
1937

ПРЕДГОВОРЪ.

Въ процеса за трансформиране (преобразуване) на нашето земледѣлие, ние сме свидетели, въ последнитѣ години, на едно бързо увеличаване площта на нѣкои интензивни култури, каквито сж: конопа, памука, тютюня, лозята, овощнитѣ градини и др. Забелязва се, така сжщо и, единъ невиджанъ досега подемъ въ областта на градинарството. Отъ друга страна, нагаждането на нашето земледѣлско производство къмъ изискванията на външнитѣ пазари, докара единъ, отъ година на година, увеличаващъ сѣ износъ, а заедно съ това и единъ, все повече и повече, нарастващъ интересъ къмъ интензивнитѣ култури. При това, трѣбва да се отбележи, че като необходимо условие за едно рационално висококачествено производство, при интензивнитѣ култури и, по-специално при лозарството, овощарството и особено при градинарството, съ огледъ разширяване и стимулиране (поощряване) на износа, *се явява масовото въвеждане на торенцето съ изкуственитѣ торове, като допълнително торене къмъ оборския торъ.*

Това е една истина, която, за щастие, започна да си пробива пътъ всрѣдъ по-буднитѣ и заинтересувани земледѣлски стопани въ страната ни.

Възстановяване плодородието на почвата у насъ, както е известно, още отъ най-стари времена и до сега, става единствено чрезъ внасяне въ нея на оборски торъ. Наторяването съ оборски торъ на нивитѣ у насъ представлява главния начинъ за възвръщане силата на почвата.

Оборския торъ, обаче, е вече съвършено недостатъченъ и, въ последно време, съ разрастване площта на интензивнитѣ култури, той става все по-недостатъченъ и по-недостатъченъ. Отъ друга страна, употребяването му като единственъ отоплителъ на парницитѣ, при разрастващето се ранно зеленчуково производство, обуславя неговото голѣмо търсене и силно повишава неговата цена. Това особено се констатира въ напредналитѣ зеленчукови центрове у насъ, гдето цената на една кола оборски торъ достига до 150 лева.

Поради този именно недостигъ отъ оборски торъ, за едно нормално наторяване на нивитѣ у насъ, особено при градинарството, за да се реализиратъ (получатъ) максимални (най-голѣми) по количество и качество роколти, се явява необходимостта и отъ допълнително наторяване съ изкуствени торове.

Внасянето на изкуствени торове въ почвата, особено при зеленчуцитѣ и нѣкои други поливани култури, поради обстоятелството, че тѣ сж неразривно свързани съ изкуствено напояване, осигурява винаги единъ положителенъ резултатъ отъ тѣхъ. Внесенитѣ въ почвата изкуствени торове намиратъ тамъ благоприятни условия, съ достатъчно необходима влага, за да могатъ тѣ да действуватъ добре. Многобройнитѣ опити съ изкуствени торове, изведени, както въ опитната станция въ гр. Пловдивъ и другитѣ държавни опитни станции и полета, така и въ градинитѣ и нивитѣ на частни стопани, въ различнитѣ райони у насъ, показватъ, че ползата отъ наторяването съ изкуствени торове, каквито сж: Амониевъ сулфатъ, Варова селитра ИГ, Нитрофоска ИГ, Лойнафосъ ИГ, Пикочно вещество БАСФ и др., при повечето интензивни култури и, особено при зеленчуцитѣ, е много голѣма и, рентабилността отъ торенето — сигурна. Въ това, вече на много мѣста, напълно се убедиха и самитѣ стопани; това се доказва и отъ голѣмото търсене и употребяване на изкуственитѣ торове у насъ, което, отъ година на година, се увеличава, а въ нѣкои зеленчукови центрове, като въ Кричимъ, Пловдивъ, Раковски и др., торенето съ изкуствени торове стана вече една напълно нужда за градинаритѣ.

Но, за осигуряване на ефикасно и пълно действие на различните изкуствени торове, необходимо е да познаваме, както действията и свойствата на самите торове, така и начина за тяхното употребяване, при различните култури и при различните видове почви.

Настоящото „**Практическо ръководство**“ дава достатъчно сведения за разпространяваните у нас изкуствени торове и начините за тяхното употребяване, като задоволява една належаща нужда у нас.

Ние смятаме, че това „**Ръководство**“ може да служи като едно ценно практическо упътване на нашите земледелски стопани и им го препоръчваме, особено на градинарите, въ градините на които, според мен, изкуственият торове трябва да намират най-широко разпространение.

Хр. Даскаловъ

Директоръ на Земл. Оп. станция — Пловдивъ.

20. I. 1937 година.
гр. Пловдивъ.

I. Защо се употребяват изкуствени торове.

Ежегодно, растенията извличат от почвата грамадни количества храна, които те употребяват за изграждане на своето тяло. Ако си представим количеството на реколтите, които една нива дава, само за 10 години, ще имаме ясна представа какво огромно количество храна е потърбна, за да се създадат тия реколти. Всичко това иде от земята, която е изворъ на храните за растенията.

Дивите растения, въ запазени места, следъ узряването, остават на местото дето сж расли и, чрезъ изгниването на техните стъбла, листа и корени, те възвръщат на почвата почти всички храна, които сж извлъкли от нея. Обаче, чрезъ културните растения, които ние отглеждаме за да задоволим нуждите на човъка и на домашните животни и, които ний ежегодно прибираме заедно съ реколтата, такова възвръщане въ почвата на взетите от тамъ храна, не може да стане. Поради това, ние виждаме, че следъ всяка реколта почвата става все по-слаба и бедна на храна за растенията и негодна да даде задоволителни жътви.

Ето защо, за да се предотврати това отслабване и обедняване на почвата, трябва да ѝ се възвръщат ония храна, които растенията сж извлъкли от нея и които ние сме прибрали заедно съ реколтата.

За своя растежъ, както дивите, така и културните растения, употребяват множество различни видове храна, но тези от тях, които почвата няма въ достатъчно количество и, които растенията най-много и най-лесно изчерпват от нея, сж главно три: *Азотъ, Фосфорна киселина и Калий.*

При това, трѣбва да се знае, че горепоменатитѣ три вида храни действуватъ всѣкога заедно и сж еднакво важни за растенията. Съ други думи, за да се развие растението нормално, въ почвата не трѣбва да липсва нито една отъ тѣзи три храни. Тѣ не могатъ и да се замѣстватъ една съ друга. Щомъ една отъ тѣхъ липсва въ почвата то, колкото и много да има отъ останалитѣ две, тѣ не могатъ да се използватъ отъ растенията и последнитѣ оставатъ слаби, като че ли имъ сж липсвали всичкитѣ три вида храни.

За по-ясно разбиране на горното, нека си представимъ една каца съ джги отъ различна дължина. Такава каца не може да събере по-голямъ количество вода, отколкото позволява най-късата (най-низката) джга. И, обратно, за да може такава каца да събере количеството вода споредъ най-дългата (най-високата) джга, трѣбва всичкитѣ по-къси (по-низки) джги, да ги изравнимъ съ най-дългата джга.

Сжщо така и количеството на реколтата, отъ дадена почва, напълно зависи отъ онази храна, която сжщата почва има въ най-малко количество. Това е закона за „минимума“ при храненето на растенията.

На много мѣста у насъ отслабването на почвитѣ е толкова напреднало, че ако изкуствено не имъ се възвърне онова, което сж изгубили отъ предидущитѣ реколти, тѣ често пжти не могатъ да дадатъ даже една що годе задоволителна нова реколта. Поради това, често се чуватъ оплаквания, че въ днешно време не могатъ да се получатъ, или рѣдко се получаватъ, такива изобилни реколти и богати жѣтви, каквито нѣкога сж били получавани при нашитѣ бащи и дѣди.

При такова сегашно състояние на почвитѣ, единственото срѣдство, което можемъ да употребимъ за подобрене на тѣхната сила, за да станатъ тѣ годни и способни да дадатъ добри реколти, това е, *да ги наторимъ*, т. е. да имъ възвърнемъ запаситѣ отъ храни, които сме имъ взели чрезъ предидущитѣ реколти. А това най-добре става чрезъ *изкуствени торове*.

У насъ, до скоро време, въпрѣки сравнително слабитѣ реколти, изкуствени торове съвсемъ не се употребяваха, тогазъ когато, въ чужбина, вече отдавна, такива торове се употребяватъ съ стотици хиляди вагони, които позволяватъ на тамкашнитѣ земледѣлски стопани, добре да наторяватъ земята си и да получаватъ отъ нея голѣми доходи.

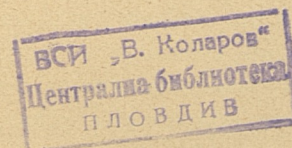
Знае се, че употребявания у насъ за торене оборски торъ е въ недостатъчно количество; това особено се забелязва въ градинарскитѣ, лозарскитѣ, тютюнопроизводителнитѣ и изобщо, въ прибалканскитѣ райони, гдето добитѣка е или малко на брой, или пѣкъ се държи вѣнъ отъ стопанския дворъ. Отъ друга страна, оборския торъ у насъ лошо се съхранява и, когато такъвъ бжде разхвърленъ на нивата, той дава на почвата и на растенията много малки количества храни.

Нуждата, изобщо, отъ торъ се чувствува, особено много въ градинарството и лозарството около градоветѣ и, почти въ всички райони, гдето земята усилено и постоянно се използва.

Поради изложенитѣ по-горе причини, нуждата на почвата отъ торене, въ сегашно време, не може да бжде задоволена по другъ начинъ, освенъ съ изкуствени торове.

И наистина, презъ последнитѣ години ние забелязваме, че употребяването на изкуственитѣ торове у насъ постоянно се засилва. Това особено се забелязва и ярко изпѣква въ голѣмитѣ градинарски, лозарски и тютюнопроизводителни центрове, *гдето всички се увѣриха, че голѣми и сигурни реколти, съ високо качество на плода, сж възможни само чрезъ наторяване на почвата съ изкуствени торове*.

Сега, производителитѣ: на всѣкакъвъ зеленчукъ, на оризъ, памукъ, лозаритѣ, тютюнопроизводителитѣ и всички други земледѣлски стопани, опитали веднажъ, въ своитѣ стопанства, ползата отъ изкуственитѣ торове, вече не се раздѣлятъ отъ тѣхъ, защото разбраха, че само чрезъ изкуственитѣ торове сж възможни богати и доброкачествени реколти и, че стойността на употребенитѣ за торене изкуствени торове се изплаща нѣколкократно.

II. Опити съ изкуствени торове.

Макаръ че употребяването на изкуственитъ торове у насъ, отъ година на година, бързо се разширява, мнозина още не се решаватъ да торятъ съ тѣхъ, за да увеличатъ дохода си. Не сж малко и ония, които не знаятъ ползата отъ тѣзи торове и не сж виждали добититъ чрезъ тѣхъ голѣми реколти. Мнозина, напримѣръ градинари, мислятъ, че 2000 кгр. пиперъ на декаръ е „добра“ реколта, защото не знаятъ, че чрезъ наторяване съ изкуственъ торъ у насъ сж получавани 8,500 до 9000 кгр. пиперъ на декаръ. Тѣ смѣтатъ, че 3000 до 4000 кгр. домати отъ декаръ, представляватъ богата реколта, безъ да подозиратъ, че като торятъ съ изкуствени торове, тѣ могатъ да получатъ 6000—7000 кгр. на декаръ и то домати отъ по-добро качество, които узрѣватъ много по-рано, отколкото домати тѣ не торени съ изкуствени торове.

За да се убедятъ и тия, които още не вѣрватъ, или не знаятъ, каква е ползата отъ наторяването съ изкуствени торове, ние ги съветваме да посетятъ зеленчуковитъ градини въ Пловдивско, Хасковско, Кричимъ, гара Раковски, и др. или, ако сж тютюнопроизводители, да отидатъ въ държавнитъ тютюневи опитни станции и полета, за да видятъ и се убедятъ, на самото мѣсто, колко е голѣма ползата, която тѣ могатъ да иматъ отъ торенето съ изкуствени торове.

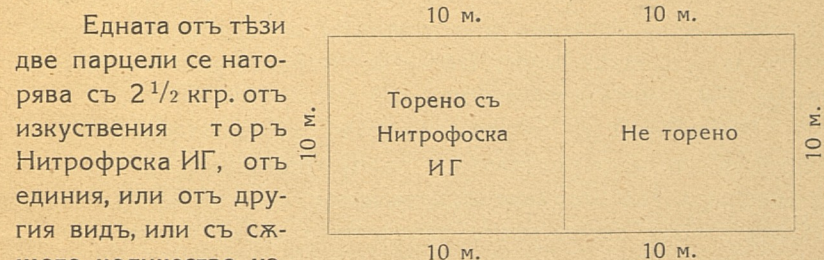
Ако ли пъкъ тѣ не могатъ да сторятъ това, ние имъ препоръчваме да направятъ сами, въ собственитъ си стопанства, нѣколко опити за наторяване съ изкуствени торове, за да видятъ разликата между полученото—торено и не торено.

Такива опити може всѣки да заложи въ своето стопанство съ онова растение, което го интересува, като употреби непремѣнно онзи торъ, който се препоръчва за даденото растение и то въ количество, каквото е показано по-нататкъ, въ настоящето ръководство, за сжщото растение.

За опититъ се избиратъ ниви на равно мѣсто, съ еднакви качества на почвата и подъ почвата, съ еднаква обработка и, върху такова мѣсто, се очертаватъ две, абсолютно съ еднаква голѣмина—обикновено четвъртити, парцели.

При това, въ зависимостъ отъ вида и културата на растението, съ което ще се прави опита, голѣмината на парцелата бива различна. Така:

1) За опити съ *памукъ, дини, пжпеши, ягоди, малини, конопъ, слънчогледъ, рапица, макъ, сусамъ, цвекло, тютюни и други ненапооявани специални култури*, парцелитъ биватъ съ голѣмина отъ по 100 квадратни метра, обикновено всѣка отъ странитъ ѝ по 10 метра дължина, както е показано на фиг. 1.

Фиг. 1.

Едната отъ тѣзи две парцели се наторява съ $2\frac{1}{2}$ кгр. отъ изкуствения торъ Нитрофоска ИГ, отъ единия, или отъ другия видъ, или съ сжщото количество изкуственъ торъ Лойнафосъ ИГ, което количество съответствува на 25 кгр. за единъ декаръ.

За опититъ съ *тютюнъ* парцелата се наторява съ $1\frac{1}{2}$ кгр. Нитрофоска ИГ № 1.

2) За опити съ *лозя* и съ *всички, изброени по-горе*, за парцелитъ отъ 100 кв. метра, *специални култури*, които трѣбва и има възможностъ да бждатъ *напооявани*, парцелитъ се очертаватъ съ голѣмина отъ по 64 кв. м., всѣка отъ странитъ ѝ по 8 метра дължина, както е показано на фиг. 2.

Едната отъ тѣзи две парцели се наторява пакъ съ $2\frac{1}{2}$ кгр. изкуственъ торъ Нитрофоска ИГ, отъ единия, или отъ другия видъ, или съ сжщото количество изкуственъ торъ Лойнафосъ ИГ, което количество въ случая съответствува на 39 кгр. за единъ декаръ.

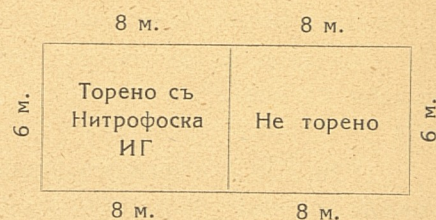

Фиг. 2.

Едната отъ тѣзи две парцели се наторява пакъ съ $2\frac{1}{2}$ кгр. изкуственъ торъ Нитрофоска ИГ, отъ единия, или отъ другия видъ, или съ сжщото количество изкуственъ торъ Лойнафосъ ИГ, което количество въ случая съответствува на 39 кгр. за единъ декаръ.

3) За опити *съ зеленчуци* парцелите се правят съ голѣмина отъ по 48 кв. м., две отъ страните ѝ по 8 и другите две — по 6 метра дължина, както е показано на фиг. 3.

Едната отъ двете парцели се наторява също съ $2\frac{1}{2}$ кгр. изкуственъ торъ Нитрофоска ИГ, отъ единия, или отъ другия видъ, или съ същите количества изкуствени торове: Лойнафосъ ИГ, или Варова селитра ИГ, или съ единъ отъ другите изкуствени торове ИГ.

Фиг. 3.

Въ всичките горепоменати три случая за опити, двете парцели — торената и неторената, се засѣватъ едновременно и съ еднакво количество и качество семе, отъ растението, за което ще се прави опита.

Опредѣленото, за същите три опита, количество изкуственъ торъ се разхвърля, върху парцелата, 1—2 дена преди засѣване на семето, равномерно и еднакво върху цѣлата площ, следъ което, чрезъ леко прекопаване, торътъ се покрива съ малко прѣстъ.

При опити съ *лози*, торътъ се разхвърля, въ очертаната за опита парцела отъ 64 кв. метра, рано на пролѣтъ, между редовете и леко си прекопава.

При опити съ *памукъ* торътъ се разхвърля 10—12 дена следъ посѣване на семето, между редовете и, чрезъ едно леко прекопаване, торътъ се заравя 5—10 см. въ почвата.

Всички горепоменати опити се залагатъ презъ съответното, подходящо и благоприятно, опредѣлено за посѣвъ на всѣко растение, време, самостоятелно, или едновременно съ общия посѣвъ на същата култура растение.

Всичките грижи за растенията, върху двете парцели — торената и не торената, трѣбва да бждатъ абсолютно еднакви и едновременно извършвани.

Прибирането на реколтата и отъ двете парцели, трѣбва да стане също едновременно, при добро и подходящо време, когато плодовете сж узрѣли.

Добитата реколта се събира по отдѣлно отъ всѣки парцелъ и, полученото отъ всѣка парцела количество се измѣрва, също по отдѣлно, на тегло, като същевременно се държи смѣтка и за пазарната единична цена на получените

продукти, въ даденото време, за отъ едната и отъ другата парцели.

При това, трѣбва да се има предвидъ, че получените отъ торената парцела продукти, по количество — сж повече, узрѣватъ по-рано и сж по-доброкачествени отъ онѣзи, които сж получени отъ не торената парцела. А ранните и по-доброкачествени продукти — плодове и зеленчуци, ще се продадатъ на пазаря винаги по-скжпо.

Най-после, чрезъ съответно сравняване на добитите, отъ двете парцели, продукти: *по количество, по качество* и *по получения отъ тяхъ доходъ*, следъ като отъ дохода на торената парцела се спадне стойността на употребения изкуственъ торъ, всѣки ще може самъ да опредѣли, каква полза той би ималъ, ако тори посѣвите си съ изкуствени торове.

Практически, това става така:

Да предположимъ, че отъ заложения върху парцелъ отъ 100 кв. м. опитъ, отъ всѣка парцела сж получени показаните по-долу резултати:

- 1) Отъ торената парцела 200 кгр. продукти, продад. $\times 4$ л. получени 800 л.
- 2) Отъ не торената „ 150 „ „ „ $\times 3$ „ „ 450 „

Или, получено въ повече 50 кгр. за 350 л.

А като спаднемъ стойността на купения изкуственъ торъ, напимъ за лева 20 „

Тогава, отъ 100 кв. м. площ — парцела, ще имаме чиста печалба отъ лева 330 л.

При този случай, ако парцелите сж отъ по единъ декаръ, всичкото получено ще бжде въ по 10 пжти повече, или:

- 1) Отъ торената—200 кгр. $\times 10 = 2000$ кгр. продукти, продадени по 4 лв. ще получимъ 8,000 лв.

- 2) Отъ не торен. — 150 кгр. $\times 10 = 1500$ кгр. продукти, продадени по 3 лв. ще получимъ 4,500 лв.

Или, ще получимъ въ повече 50 кгр. $\times 10 = 500$ кгр. всичко за 3,500 лв.

А като спаднемъ стойността на купения за торенето изкуственъ торъ, която сума, въ случая, ще бжде също 10 пжти

по-голѣма, т. е. $20 \times 10 =$ за 200 лв.

Ще получимъ, въ този случай, чиста печалба отъ декаръ всичко 3,300 лв.

III. Общи сведения за изкуствените торове ИГ.

За да имаме една ясна представа за изкуствените торове на *Азотния синдикат*, които той внася за продаване във България, ние ще направим върху тях един кратък преглед и, въ зависимост от вида и количеството на храните (елементите): *Азотъ, Фосфорна киселина и Калий*, които те съдържат, ще ги разделим на групи, а именно:

1. Азотни торове:

- а) Варова селитра ИГ — съдържа 15.5% азотъ и 28% варъ;
- б) Амониевъ сулфатъ — съдържа 20.6% азотъ и,
- в) Пикочно вещество БАСФ — съдържа 46% азотъ.

2. Азотофосфорни торове:

- а) Лойнафосъ ИГ — съдържа 19.5% азотъ и 20% фосфорна киселина.

3. Азотофосфорни и Калиеви (пълни) торове:

- а) Нитрофоска ИГ — № 1, съдържа 15% азотъ, 15% фосфорна киселина и 18% калий и,
- б) Нитрофоска ИГ — № 2, съдържа 15% азотъ, 30% фосфорна киселина и 15% калий.

Последната група торове — Нитрофоските, се наричат *пълни торове*, защото съдържат и трите хранителни елементи за растенията.

Поради това различие въ съдържанието на изкуствените торове ИГ, ний трябва, ако знаем, че въ една почва има достатъчно количество калий, да наторим тази почва съ торъ, който съдържа само останалите две хранителни вещества — азотъ и фосфорна киселина. Такъв торъ е Лойнафосъ ИГ, който съдържа само *азотъ* и *фосфорна киселина*.

Ако ли пък, от наши опити, или по сведения от земледелската опитна станция, знаем, че въ почвата има достатъчно калий и фосфорна киселина, а азота е недостатъчен то, въ такъв случай, ще трябва да торим съ торъ, който съдържа само азотъ. Такива торове сж: Амониевъ сулфатъ, Пикочно вещество БАСФ и, Варова селитра ИГ.

Когато пък въ почвата липсват и трите хранителни елементи, или когато искаме сигурно да имаме богата реколта, тогава трябва да торим съ пълния торъ — Нитрофоска ИГ, който съдържа и трите хранителни елементи за растенията.

От гореизложеното се вижда, че различните торове на Азотния синдикатъ въ Германия — Берлинъ, ни дават възможност да правим пълнен изборъ на торовете по групи и всъкога да употребимъ точно тази група торъ, която най-добре отговаря за нуждите на дадена почва.

При това, ние можемъ лесно да правимъ изборъ и въ отделните групи изкуствени торове на този синдикатъ. Така например, азотните торове:

Амониевъ сулфатъ и Варова селитра ИГ се различават не само по количеството на азота, който те съдържат, но и по неговия видъ, по отношение разтворимостта му въ почвата, а именно:

Амониевия сулфатъ съдържа азота въ амониачна форма, а въ това си състояние на амониакъ, азота действува бавно, но затова пък — за дълго време, тъй като, за да може да се възприеме от растенията, той трябва да мине въ друга форма — нитратен азотъ.

Варовата селитра ИГ пък съдържа азота въ нитратна форма, т. е. точно въ такава форма, въ каквата той лесно се възприема от растенията и, затова, Варовата селитра ИГ *е бързо действующъ торъ*. Резултата от торенето съ Варова селитра ИГ се вижда само въ няколко дена, защото този торъ бързо се възприема от растенията.

Но, тъй като нитратният азотъ въ Варовата селитра ИГ, същевременно, лесно се измива от дъждовете, трябва, при торенето съ големо количество такъв торъ, да го разделяме на две части и да го разхвърляме на два пъти, съ достатъчно време от едното до другото разхвърляне.

Характерът на всеки торъ, по отделно, ще разгледаме по-нататък, въ специален отделъ. Тукъ ще посочимъ само на някои особености, за действието на всеки видъ хранителен елементъ, съдържаща се въ торовете, върху растенията.

Така :

1) **Азотът** е най-важната съставна част на бѣлтѣчнитѣ вещества, които не могат да се образуватъ безъ него. При съвмѣстно действие съ фосфорната киселина и съ калия, азота предизвиква буенъ растежъ и образуване на голѣмо количество листа и стѣбла. Но, азотътъ спомага и за образуването на голѣмъ брой цвѣтове у растенията. И, за получаването на една голѣма и доброкачествена реколта отъ земледѣлскитѣ и градинарскитѣ култури, освенъ фосфорна киселина и калий, необходимъ е и азотъ.

2) **Фосфорната киселина** е сжщо една отъ най-важнитѣ съставни части на бѣлтѣчнитѣ вещества. Тя е необходима за образуването на плодетѣ. Освенъ това, фосфорната киселина прави тъканитѣ на растенията здрави, а самитѣ растения — устойчиви на студъ, на болѣсти и на неприатели. Фосфорната киселина подбужда животътъ, ускорява развитието на растенията и спомага за по-ранното узрѣване на плодетѣ имъ. Тя спомага и за увеличаване качеството и трайността на земледѣлскитѣ и градинарскитѣ произведения.

3) **Калиятъ** е необходимъ за образуването и отлагането на вжглехидратитѣ (захаръта и скорбѣлата). Той подобрява качеството на произведенията. Калиятъ има първостепенно значение за образуването и затвърдяването на клеткитѣ и органитѣ у растенията. Но, нѣщо повече, калиятъ прави растенията здрави и устойчиви срещу разни природни незгоди. И калиятъ, сжщо както фосфорната киселина, допринася за засилване на мразоустойчивостта у растенията.

4) **Варьта** е необходима за образуването на скорбѣлата и захаръта въ растенията. Тя свързва всичкитѣ имъ киселини и спомага за затвърдяването на растителнитѣ тъкани. Варьта, като храна за растенията, е потрѣбна въ много малки количества. Такава, много отъ нашитѣ почви, иматъ въ достатѣчно количество.

Поради тѣзи свойства на хранитѣ, които изкуственитѣ торове съдържатъ, трѣбва винаги точно да знаемъ коя отъ тѣхъ е необходима за почвата, която ще засѣваме и за растението, което ще отглеждаме върху тази почва и, съобразно съ това, да употребимъ съответниятъ торъ.

Следъ всичко по горе казано, *нашата цель*, при наторяването, *трѣбва да бжде: да дадемъ на почвата тритѣ най-важни за растенията храни* (елементи), а именно: **Азотъ, Фосфорна киселина и Калий.**

Но, всѣка една отъ тия три храни (елементи) ще може да изпълни своето назначение въ тѣлото на растенията само тогава, когато въ почвата се намиратъ, въ достатѣчно количество и другитѣ две храни (елементи), и то, въ форма лесно възприемлива отъ тѣхъ.

Общо казано, при торенето съ изкуствени торове, на този за хранене на растенията законъ, трѣбва винаги да се обръща особено голѣмо внимание.

Следователно, като имаме предвидъ гореизложеното, ние лесно можемъ да се спремъ на онзи изкуственъ торъ, който отговаря на нашитѣ цели.

Обаче, препорѣчва се и добре е, когато ще торимъ известна почва и не сме напълно увѣрени, че тя съдържа достатѣчно количество и въ надлежно подходяща форма, нѣкоя отъ горепоменатитѣ три храни, да наторимъ тази почва съ торъ, който съдържа и тритѣ необходими за растенията храни (елементи).

Поради това, ако стопанина желае да бжде напълно сигуренъ и спокоенъ отъ резултата на торенето, той ще предпочете да направи наторяването на нивата си съ пълния торъ Нитрофоска ИГ, който торъ дава на растението, въ подходяща форма, едновременно и тритѣ вида храни — **азотъ, фосфорна киселина и калий.**

IV. Торене съ изкуственитѣ торове ИГ.

1. Торене съ Амониевъ сулфатъ.

Амониевиятъ сулфатъ съдържа 20% азотъ; той е азотенъ торъ, на бѣли дребни кристалчета, съ продължително действие; нагоденъ е и изпитанъ за всички земледѣлски растения. Той е солъ, която лесно се разпрѣсква по нивата и, ако се държи на сухо мѣсто, не се поврежда. Дъждоветѣ не могатъ да го измиятъ, защото азотътъ, който той съдържа въ форма на амонякъ, здраво се задържа отъ почвениятъ частици. Тъкмо поради това му качество, този торъ се смѣта за торъ на орницата и е годенъ за торене на растения, които се поливатъ. Особено е полезенъ за зеленчуковитѣ растения и за ориза.

Вижъ фиг. 4 и 5. — Резултатитѣ отъ торенъ и не торенъ кромитъ лукъ и отъ торени и не торени пиперки — чушки.

Амониевиятъ сулфатъ действува твърде благотворно върху почви, които сж били торени, поне веднажъ въ четири години, съ 3—4,000 кгр. оборски торъ на декаръ. Така наторенитѣ, съ оборски торъ и, следъ това, съ Амониевъ сулфатъ почви, биватъ топли, деятелни и пригодни за всички видове култури.

Амониевиятъ сулфатъ, като азотенъ торъ, е твърде пригоденъ торъ за нашето земледѣлие, тъй като почти всички наши почви сж бедни на азотъ. Амониевиятъ сулфатъ действува много добре и на почви бедни на варъ, стига да сме се погрижили предварително и навреме да имъ дадемъ такава. Обаче, когато почвата е наторена съ варъ, тя (варъта) не трѣбва наскоро да се смѣсва съ Амониевия сулфатъ.

Затова, разхвърлянето на варъта върху почвата трѣбва да се направи, най-малко една седмица, преди сжщата почва да бжде наторена съ Амониевъ сулфатъ и то следъ като тя (варъта) бжде добре размѣсена съ прѣстътъ. Сжщо така и Амониевия сулфатъ, преди разхвърлянето му върху наторени съ варъ почви, не трѣбва да се смѣсва съ торове които съдържатъ варъ.

Опредѣленото за нивата количество Амониевъ сулфатъ, *трѣбва да се хвърля наведнажъ, преди сѣитбата.*

За многогодишнитѣ растения: *лозя, рози, овощни дървета* и др., Амониевиятъ сулфатъ се разхвърля рано на пролѣтъ (преди развиването на пжпкитѣ) и, чрезъ леко прекопаване, се заравя въ почвата. Ако торимъ есенни посѣви, Амониевиятъ сулфатъ може да се разхвърли върху нивата и презъ есенъта, преди сѣитбата, тъй като водата отъ дъждоветѣ не може да го измие.

Количеството Амониевъ сулфатъ, което трѣбва да се хвърли на декаръ, твърде много зависи отъ мѣстнитѣ условия. За нормални, на декаръ, се смѣтатъ следнитѣ количества:

За слънчогледъ и картофи 20—30 кгр.

За тютюнъ 15 кгр.

За зеленчуци и цвѣтя 30—40 кгр.

За специални култури — *ненапоявани:*

памукъ, дини, пжпеши, ягоди, малини,

конопъ, сусамъ, анасонъ, рапица и др. 20—25 кгр.

За сжщитѣ растения, безъ рапицата, *но*

напоявани и за ориза 25—30 кгр.

Съ Амониевъ сулфатъ у насъ сж правени многобройни нагледни и убедителни опити, върху разни почви и, общитѣ резултати отъ тѣхъ сж показали, че този торъ, винаги и при всички условия, е увеличавалъ реколтата, тъй като почти всички наши почви сж бедни на азотъ.

Долната таблица показва нѣкои отъ тѣзи опити.

Съ растения	Име и презиме на стопанина	Село или градъ	Доходъ отъ декаръ въ кгр.:		
			Торено	Не торено	Получено въ повече
Лукъ	Пет. Симеоновъ	гр. Карлово	3600	2000	1600
Пиперки	К. Сталевъ	гара Раковски	4001	3286	715
Оризъ	Д. Мархоловъ	гр. Пазарджикъ	292	190	102
Оризъ	Н. Николчевъ	"	269	183	86

Фиг. 4. Кромитъ лукъ.

Фасулъ	37 Пирин. друж.	гр. Ямболъ	176	117	59
Царевица	Ив. Даевъ	"	281	231	50
Домати	Държ. земледѣл.				
	опитна станция	гр. Пловдивъ	5626	4738	888
Тютюнъ	Пас. Паскалевъ	с. Вѣтрень-долъ (Ели Дерѣ).	172	130	42 *)

*) Отъ в. „Наше Село“ брой 126. Година V—15. I. 1937 г.

Фиг. 5.

Пиперки — Чушки.

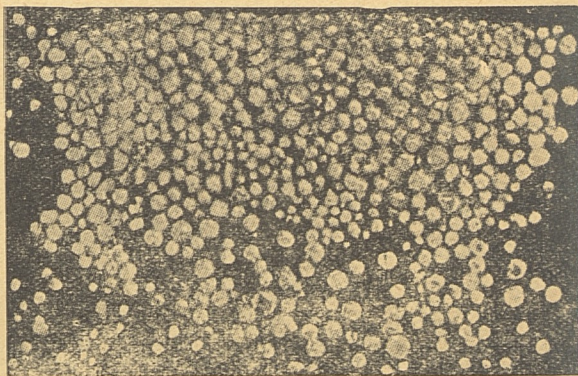
При втория опитъ, въ горнята таблица — съ пиперки (Вижъ фиг. 5), стопанина К. Сталевъ добилъ, отъ торената парцела, 715 кгр. пиперки повече, които продалъ по 2 лв. килограма и получили едно увеличение на дохода си съ 1430 лева. Като се извади стойността на тора употребенъ за случая — 25 кгр. по 7 лева = 175 лева, останалъ му чистъ доходъ: 1430 — 175 = 1255 лева отъ декаръ.

Този чистъ доходъ стопанина получилъ само отъ полученитѣ въ повече отъ торения декаръ 715 кгр. пиперки. Дохода му, обаче, е билъ по-голямъ, ако се добави и сумата получена отъ продажбата и на другитѣ пилерки, отъ сѣция торень декаръ, а именно 4001 — 715 = 3286 кгр. които, като по-доброкачествени, сѣ имали по-висока цена и за тѣхъ е получена по-голяма сума, отколкото за сѣщото количество пиперки отъ не торения декаръ.

2. Торене съ Варова селитра ИГ.

Варовата селитра ИГ е бѣла солъ на дребни кристалчета, събрани на бучки, безъ опредѣлена форма, които се разпадатъ много лесно.

(Вижъ фигура 6.) Предъ другитѣ азотни торове, Варовата селитра ИГ има това особено преимущество, че като съдържа значително количество азотъ (15.5%), тя съдържа и 28%

Фиг. 6.

Изгледъ на Варовата селитра ИГ

варъ (отговаряща на 50% калциевъ карбонатъ), чрезъ която се подобрява качеството на почвитѣ, тъй като отъ нея тѣ ставатъ по-ровки, по-леки и по-дейтелни. Следователно, Варовата селитра ИГ прави почвата бухкава, ровка и кипра.

Съ Варова селитра ИГ се торятъ предимно тежки, глинести почви, които обикновено иматъ достатъчно калий, а понѣкога и достатъчно фосфорна киселина, но които имъ храни не могатъ да проявятъ своето действие, защото сѣ въ форма мжно възприемлива отъ растенията. (Вижъ фигура 7.)

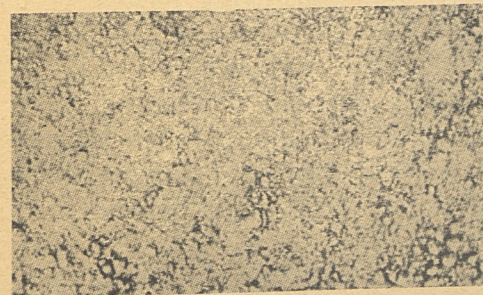
Когато наторимъ такива почви съ Варова селитра ИГ, въ която има 28% варъ, тѣ се подобряватъ, защото варъта ги прави по-леки и по-топли. Сжщевременно, отъ варъта едритѣ буци прѣстъ на почвата се разпадатъ на сръдни и дребни и въздухътъ

Фиг. 7.

Изгледъ на не торена почва.

ленсо навлиза между тѣхъ, отъ което почвата се провѣтрява. (Вижъ фигура 8.) Такива почви по-добре и по-дълго време задържатъ влагата, поради което се създаватъ благоприятни условия за усиленъ бактериенъ животъ въ почвата. Освенъ

Фиг. 8.

Изгледъ на почва торена съ Варова селитра ИГ

това, така подобрени-тѣ, чрезъ Варова селитра ИГ почви, освобождаватъ свързанитѣ до тогава калий и фосфорна киселина и, тѣзи храни се превръщатъ въ форма лесно разтворима и възприемлива за растенията.

Отъ друга страна, Варовата селитра ИГ, дава на почвата още и 15.5% азотъ, който, заедно съ варъта въ нея, бързо се разпредѣля въ почвата, бързо се поема и всмуква отъ прѣстъта и бързо се използва отъ растенията, отъ което тѣ

се развиват по-буйно и стават по-зелени и по-едри.

По този начин Варовата селитра ИГ, която съдържа две хранителни елемента — азот и вар, подобрява всестранно почвите, като ги прави по-топли, по-дейтелни и напълно плодородни за всички културни растения.

За да почне да действа, като храна за растението, Варовата селитра ИГ се нуждае от малко влага в почвата, защото свързания с варя селитрен азот е лесно разтворим. Варя прави почвата лека и рохкава, а разрохването на почвената повърхност е от извънредно голямо значение за правилното и силно развитие на растенията, тъй като всяка почвена кора спъва растежа, заслабва растението и лесно могат да бъдат нападнати от разни болести.

Варовата селитра ИГ трябва да се държи винаги в сухи помещения и в завързани специални чували, в които тя се доставя от фабриката. Чувалят, от който една част от тора е взет, трябва веднага пак да се завързват.

Съ колко килограма Варова селитра ИГ трябва да се наторява един декар, или кв. метър, кога и какъ се прави наторяването, съ този тор, на разнитъ видове растения и подсилването на тяхнитъ разсади,

това зависи от много условия и се нагажда както от състоянието на почвата, така и в зависимост от нуждите на растението, от влиянието на предшественика му, а така също и от количеството на предварително употребения оборски тор. Бедни на азот почви трябва да се наторяват с повече Варова селитра ИГ, отколкото по-богатите такива. При благоприятни климатически условия, може с успех да се употребят и по-големи количества азотни торове, отколкото при неблагоприятни такива.

Съ Варова селитра ИГ се торят и подсилват следните растения:

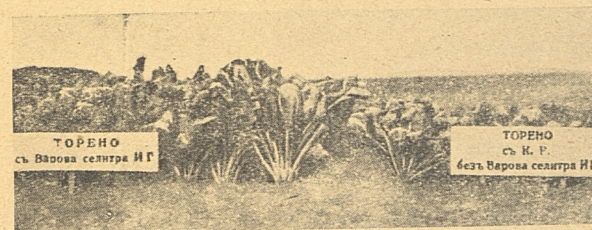
1. **Зеленчуковитъ растения: домати, зеле, пиперъ и др.** се торят съ 40—50 кгр. Варова селитра ИГ на декар и то, на 2—3 пжти, всеки пжт по 15—20 кгр.—наведнаж. Първата третя част, от общо определеното количество, се разхвърля преди съитбата, или преди засаждането, а останалите две трети — на един, или на два пжти, преди копането.

2. **Зеленчуковитъ растения съ нѣжни листа: спанакъ, салата, и др.**

се торят съ същото количество (40—50 кгр.) Варова селитра ИГ, което количество се разхвърля наведнаж.

3. **Окопнитъ растения: цвекло, картофи и др.**

се торят съ 30—40 кгр. Варова селитра ИГ на декар. Половината от това количество се разхвърля 2—3 дена преди съитбата, а другата половина — преди първата копань.

Фиг. 9.

Захарно цвекло.

4. **Подсилването разсадитъ: за тютюнитъ, за зеленчуцитъ, за цвѣтията и, изобщо за растенията, които се разсаждатъ,**

става съ разтворъ приготвенъ отъ 20—30 грама Варова селитра ИГ и 3 литри обикновена вода. Съ три литри отъ така приготвения разтворъ, се полива само 1 кв. м. отъ лехата съ разсадитъ за подсилване. Но, за да не изгорятъ отъ този разтворъ, листата на растението, трябва, веднага следъ подсилването на всеки квадратенъ метъръ леха, същата — да се полѣе съ още 3 литри обикновена чиста вода, за да се измиятъ листата на разсада отъ полепналия по тяхъ разтворъ. (Фиг. 10.)

Първото подсилване разсадитъ на тези растения, съ Варова селитра ИГ, се прави когато листата имъ нарастнатъ колкото голѣмината на една стотинкова монета, или — въ диаметръ, около 1-нъ сантиметръ.

Следъ нѣколко дена подсилването на разсадитъ, съ разтворъ отъ Варова селитра ИГ, трябва, по същия начинъ, да се повтори и то, най-много 2—3 пжти.

Не подсилвани и подсилвани съ различни изкуствени торове ИГ — лехи, съ тютюневи разсади.

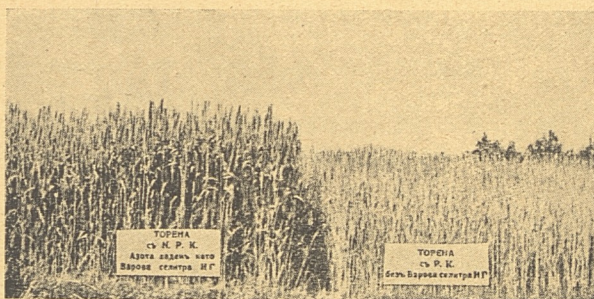
Фиг. 10

Подсилванията трѣбва да се правят денемъ — при облачно време, или вечеръ — следъ 5 часа.

5. Зърненитѣ храни: пшеница, ечемикъ и др.

Макаръ, въ последно време и да се забелязва изобщо едно покачване въ ценитѣ на тѣзи храни, но това покачване не е тъй голѣмо, за да оправдае разходитѣ, които ще бждатъ направени за наторяването на тѣзи култури съ изкуствени торове, и за да бжде това торене рентабилно. Обаче, въ нѣкои околии, гдето производството на тѣзи храни не може да задоволи мѣстнитѣ нужди, наторяването на зърненитѣ култури съ изкуствени торове оправдава разходитѣ и, торенето вече става рентабилно.

Отъ друга страна, наторяването съ Варова селитра ИГ на изостаналитѣ, въ своето развитие, зърнени култури, засилва тѣхния растежъ и дава много добри резултати за онѣзи отъ тѣхъ,

Фиг. 11.

Пшеница — (жито).

които презъ есенъта, или презъ зимата, сж пострадали отъ измръзване, отъ болести, или отъ неприятели.

При такива случаи, едно наторяване на тѣзи растения съ 10—15 кгр. Варова селитра ИГ, на декарь, дава отлични резултати. (Фиг. 11.)

Торенето съ Варова селитра ИГ трѣбва да се прави въ сухо време, когато по растенията нѣма капки отъ дъждъ, или роса.

Съ Варова селитра ИГ сж правени многобройни опити, както отъ държавнитѣ земледѣлски опитни станции, тъй и отъ държавнитѣ агрономи.

Нѣкои отъ тия опити сж показани въ долнията таблица.

Съ растения	Име и презиме на стопанина	Село или градъ	Доходъ отъ декарь въ кгр.		
			Торено	Не торено	Получено въ повече
Салата	Хр. Аврамовъ	гр. Пазарджик	5292	5020	272 глави
Чесн. лукъ	Ив. Бабулковъ	„ Лѣсковецъ	430	260	170 кгр.

Кром. лукъ	Хр. Аврамовъ	гр. Пазарджик.	5594	4445	1149 „
Тиквички	Хр. Аврамовъ	„ „	1948	1463	485 „
Домати	Ангел. Колевъ	с. Кулата (Врачанско)	2906	2010	896 „

При първиятъ опитъ, въ горнята таблица — съ салата, стопанина Христо Аврамовъ получилъ и повече и по-ранна салатъ. Всичката ранна, отъ торения декарь, салатъ, въ количество 5,292 глави, той продалъ по 1.40 лв. и получилъ: $5292 \times 1.40 = 7,408.80$ лв., а по-късно стигналата, отъ неторения декарь, салатъ, въ количество 5020 глави, той продалъ по 0.75 лв. и получилъ отъ нея: $5020 \times 0.75 = 3,765$ лева. Следователно, въ случая, той получилъ: $7408.80 - 3,765$ лв. = 3643.80 лв. печалба отъ декарь. Отъ тая му печалба, трѣбва да се спадне сумата, която той е заплатилъ за употребения по наторяването изкуственъ торъ, която сума не е по-вече отъ 300 лв.

3. Торене съ пикочно вещество БАСФ.

Пикочното вещество БАСФ е единъ високопроцентенъ азотенъ торъ, на снѣжо-овални, подобни на грисъ, бучки. Ако този торъ е пазенъ въ влажни мѣста, бучкитѣ му ставатъ по-голѣми, поради което, преди разхвърлянето му за торене, тѣ трѣбва да се разтрошатъ, което става много лесно. Сто кгр. Пикочно вещество БАСФ съдържатъ 46 кгр. чистъ азотъ въ амидна форма. Този торъ започва да действа твърде скоро, понеже бързо се разлага въ почвата. Но той се задържа отъ почвата, поради което действието му е продължително. Задържането му става отъ хумуса на почвата.

Пикочното вещество БАСФ е пригодно за торене на: *зеленчуци, тютюнъ, крѣмно цвекло и цвѣтя.*

За тѣзи растения този торъ се дава въ следнитѣ количества килограми на декарь:

- 1) За тютюнъ 6 кгр. преди разсаждането.
- 2) За зеленчуци и цвѣтя 15—20 кгр. преди разсаждането, или преди засѣването.
- 3) За крѣмно цвекло 10—15 кгр. на два пжти: половината—преди засѣването, а другата половина — преди втората копань.

Следъ разхвърлянето на Пикочното вещество БАСФ, почвата се прекопава и торътъ се заравя плитко въ земята.

Пикочното вещество БАСФ особено много се употребява :

За подсилване на разсади: тютюневи, зеленчукови, горски и за цветя.

За тази цел 10 гр. Пикочно вещество БАСФ се разтварят в 3—4 литри вода и, с този разтвор се полива 1 кв. метър от лехата с разсада. След това, разсада се измива с същото количество чиста вода. Подсилването на разсадите става вечер — след 5 часа, или в прохладно време.

За торене на зеленчуците,

определеното за тях количество, Пикочното вещество БАСФ, се дава наведнаж, или на два пъти. В първия случай — при наторяването наведнаж, това се прави преди разсаждането, или преди засъването на зеленчуците, а в втория случай — при наторяването на два пъти — половината от тора (5—7 кгр.) се хвърля преди разсаждането на зеленчуците, а другата половина — преди втората копань, или около времето, когато се появяват първите цветове.

Хвърлянето на втората половина от тора, в втория случай, става между редовете на зеленчуците и се закопава плитко в почвата.

Резултатите от всичките опити с Пикочно вещество БАСФ са били винаги отлични.

Това се вижда от долната таблица.

Съ растения	Име и презиме на стопанина	Село или градъ	Доходи отъ декаръ в килограми:		
			Торено	Не торено	Получено въ повече
Сини дом.	Д. Марковъ	гр. Харманлий	8409	6650	1759 кгр.
Пиперъ	Д. Марковъ	"	5370	4050	1320 "
Домати	С. Бодаковъ	гр. Ямболъ	6260	5150	1110 "
Зеле	С. Бодаковъ	"	7286	5343	1943 "
Салата	Хр. Аврамовъ	гр. Пазарджик.	1320	870	450 "

При всички, изложени в горната таблица опити, торенето с Пикочно вещество БАСФ е дало *чистъ доходъ до надъ 1200 лева на декаръ.*

4. Торене съ Лойнафосъ ИГ.

Лойнафосъ ИГ съдържа 19.5% амонячен азотъ и 20% фосфорна киселина, въ форма лесно възприемлива за растенията. Следователно, Лойнафосъ ИГ съдържа общо около 40% чисти хранителни вещества. Лойнафосъ ИГ е сивъ зърнестъ торъ, който при торенето много лесно се разпръсква съ ржка. Чрезъ своето голъмо хранително съдържание, Лойнафосъ ИГ твърде много спомага за икономисване на трудъ и сръдства, при превозването и при употребяването му за торене.

Фиг. 12. Малини, торене съ Лойнафосъ ИГ

Съ Лойнафосъ ИГ са правени доста много опити. *Такъвъ единъ опитъ е направенъ* въ държавната земеделска опитна станция въ гр. Пловдивъ *съ домати*, отъ който опитъ са получени следните резултати: Отъ торената парцела са били получени 5283 кгр. доброкачествени домати, а отъ неторената — 4412 кгр. Следователно, отъ торената парцела са получени 5283—4412=871 кгр. повече домати.

Споредъ научните изследвания и добитите отъ практиката резултати, наторяването на разните земеделски растения съ Лойнафосъ ИГ, тръбва да става съ следните количества на декаръ:

- 1) За памукъ — 15—20 кгр. на декаръ, малко време следъ посаждането, между редовете.
- 2) За оризъ и за конопъ — 20—30 кгр. на декаръ, 4—5 дни преди съитбата.
- 3) За ръпица и рапица — 20—30 кгр. на декаръ, 4—5 дни преди съитбата.
- 4) За домати, пиперъ и др. зеленчуци — 30—40 кгр. на декаръ, на два пъти: първата половина — 4 до 6 дни преди разсаждането, като

веднага следъ засаждането се зарива, за да не извѣтрѣе, а втората половина — 2 до 3 седмици следъ засаждането — при първата копань.

- 5) За лозя — 30 до 40 кгр., рано на пролѣтъ, при отриването на лозята, между редоветѣ.
- 6) За овощни дървета — 20 до 35 кгр. преди първата копань, напролѣтъ.
- 7) За картофи — 20 до 30 кгр., 4—6 дни преди засаждането.

5. Торене съ Нитрофоски ИГ.

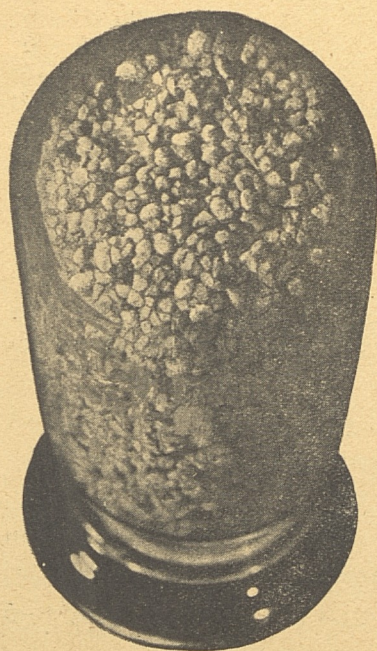
Нитрофоскитѣ ИГ сж пълни торове, които съдържатъ, въ различни съотношения, и тритѣ най-важни за растенията храни (елементи): **азотъ, фосфорна киселина и калий.**

По такъвъ начинъ се получаватъ различни видове Нитрофоски ИГ, които могатъ напълно да задоволятъ нуждитѣ отъ храна на различнитѣ растения. Такива за България сж:

1) **Нитрофоска ИГ — № 1** — съдържа: 15% азотъ, 15% лесно разтворима въ вода фосфорна киселина и 18% калий. Тя е на сиви ржбести бучки, които лесно се разпадатъ на прахъ (фиг. 13).

За добиване на тази Нитрофоска № 1 се употребява калиевъ сулфатъ и, затова, този торъ е особено пригоденъ за торене на тютюнъ и на цвѣта, на които указва извънредно благотворно влияние.

2) **Нитрофоска ИГ — № 2** — съдържа 15% азотъ, 30% лесно разтворима въ вода фосфорна киселина и 15% калий. Тя е на сиво-бѣли гладки бучки, прилични на закржгленъ

Фиг. 13. Нитрофоска ИГ.

Фиг. 14.

Домати.

растения, които се нуждаятъ отъ повече фосфорна киселина, каквито сж: **доматитѣ, памукътъ, рапицата, слънчогледътъ, сусамътъ, анасонътъ, макътъ** и др.

Общо, Нитрофоскитѣ ИГ иматъ това особено преимущество, че тѣ — като съдържатъ и тритѣ храни (елементи), богато изхранватъ растенията и, че сжщевременно, тѣ не съдържатъ и непотрѣбни за растенията вещества. Тѣзи две Нитрофоски ИГ сж всестранни и пълни торове, които, поради своята лесна разтворимостъ, сж пригодни за всѣко растение и сж нагодени тъй, че да подходжатъ за всѣкакви почви.

Доходътъ отъ наторяването на растенията съ Нитрофоскитѣ ИГ бива много по-голямъ, когато почвата е била предварително наторена, поне веднажъ въ четири години, съ 3—4,000 кгр. оборски торъ на декарь. Така наторяванитѣ съ оборски торъ и, редовно — съ единъ отъ тороветѣ Нитрофоски ИГ почви, биватъ топли, деятелни и пригодни за всички видове културни растения, като даватъ изобилни и съ много високо качество реколти.

Нитрофоскитѣ ИГ представляватъ за растенията сигуренъ и добъръ торъ, който имъ е потрѣбенъ за образуване на изобилни и доброкачествени плодове, защото съ тия торове имъ се даватъ едновременно и тритѣ потрѣбни за тѣхъ храни: **азотъ,**

пресѣтъ пѣсѣкъ, които се разпадатъ много лесно. Тази Нитрофоска се препоръчва за торене на почви бедни отъ къмъ фосфсръ и за

Фиг. 15.
Домати.

Фиг. 16. Домати торени съ Нитрофоска ИГ.

Съ Нитрофоскитъ ИГ се избѣгва нуждата отъ смѣсването на отдѣлно употребяванитѣ торове, тъй като разхвърлянето имъ (на Нитрофоскитѣ) става наведнажъ, поради което освенъ че се спестява време, но се създаватъ удобства и се избѣгватъ грѣшки.

Заедно съ това не съществува и опасностъ за измиването на хранитѣ имъ отъ повърхността на почвата, тъй като разтварянето имъ става бързо.

Тѣзи характерни особености на изкуственитѣ торове Нитрофоски ИГ съставляватъ и тѣхното предимство.

Поради тѣзи свои преимущества и добри качества, изкуственитѣ торове Нитрофоски ИГ бързо и успѣшно се разпространяватъ и полезно се използватъ отъ всички клонове на нашето земледѣлие.

Съ колко килограма Нитрофоски ИГ трѣбва да се наторява единъ декаръ, или кв. метъръ, кога и какъ се прави наторяването на разнитѣ видове растения и подсилването на тѣхнитѣ разсади, съ този торъ, е казано по-долу. А именно:

1. Доматитѣ, пиперътъ и др. зеленчуци, се торятъ съ Нитрофоска ИГ № 2 — 15:30:15 въ количество 40—50 кгр. на декаръ. Половината отъ тора се разхвърля

Фиг. 17.
Пиперки — Чушки

фосфорна киселина и калий. Съ помощта на тия торове се избѣгва едностранчивото и погрѣшно наторяване, което често става при недостатъчно познаване правилата за използването на изкуственитѣ торове. Това особено често се случва при торене съ единични торове.

Съ Нитрофоскитѣ ИГ се избѣгва нуждата отъ смѣсването на отдѣлно употребяванитѣ торове, тъй като разхвърлянето имъ (на Нитрофоскитѣ) става наведнажъ, поради което освенъ че се спестява време, но се създаватъ удобства и се избѣгватъ грѣшки.

Заедно съ това не съществува и опасностъ за измиването на хранитѣ имъ отъ повърхността на почвата, тъй като разтварянето имъ става бързо.

Тѣзи характерни особености на изкуственитѣ торове Нитрофоски ИГ съставляватъ и тѣхното предимство.

Поради тѣзи свои преимущества и добри качества, изкуственитѣ торове Нитрофоски ИГ бързо и успѣшно се разпространяватъ и полезно се използватъ отъ всички клонове на нашето земледѣлие.

Съ колко килограма Нитрофоски ИГ трѣбва да се наторява единъ декаръ, или кв. метъръ, кога и какъ се прави наторяването на разнитѣ видове растения и подсилването на тѣхнитѣ разсади, съ този торъ, е казано по-долу. А именно:

1. Доматитѣ, пиперътъ и др. зеленчуци, се торятъ съ Нитрофоска ИГ № 2 — 15:30:15 въ количество 40—50 кгр. на декаръ. Половината отъ тора се разхвърля

4—5 дена преди разсаждането на зеленчуковия разсадъ, а другата половина — преди втората имъ копанъ, или преди започване на буйния имъ растежъ.

За зеленчуци съ крехки и нѣжни листа, като *спанакъ*, *салата* и др., опредѣления за тѣхъ торъ Нитрофоска ИГ № 2, също 40—50 кгр., се разхвърля наведнажъ, 2—3 дена преди сѣитбата.

Следъ всѣко торене, почвата се прекопава, за да се покрие и да се смѣси торътъ съ прѣстѣта.

2. Подсилването на зеленчуковитѣ разсади,

става еднакво успѣшно съ разтворъ приготвенъ по отдѣлно отъ единъ отъ двата вида Нитрофоски ИГ № 1-15:15:18, или № 2

— 15:30:15. За тази цель 5 до 10 гр. отъ единия, или отъ другия видъ Нитрофоски ИГ се разтварятъ въ две литри вода и, съ получения разтворъ, се полива 1 кв. метъръ отъ лехата. А за да се избѣгне възможното изгаряне листата на разсадитѣ, същата леха веднага се полива съ още толкова (2 литри) чиста вода.

Поливането се прави денемъ, при облачно време, или вечеръ, следъ 5 часа.

Първото подсилване на зеленчуковитѣ разсади съ Нитрофоски ИГ се прави, когато листата имъ нарастнатъ колкото голѣмината на една стотинкова монета, или — въ диаметъръ, около 1-нъ сантиметъръ.

Споредъ нуждитѣ и състоянието на зеленчуковитѣ разсади, подсилването имъ, съ единия, или съ другия видъ

Фиг. 18.

Пиперки—Чушки

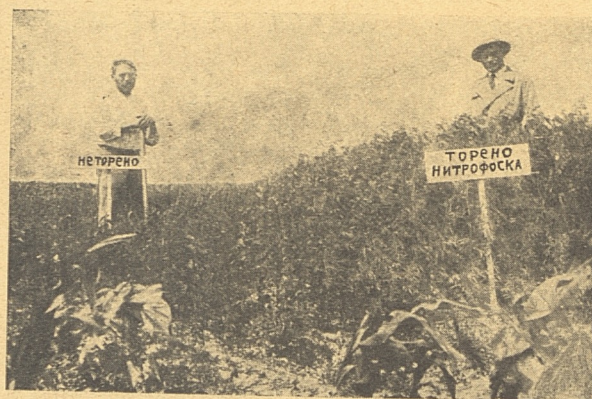

Фиг. 19,

Краставици.

Нитрофоски ИГ, се повтаря *няколко пъти — през всеки 6—8 дни.*

3. Специалните култури: *памукъ, дини, пжпеша, ягоди, малини, тиквички, оризъ, конопъ, рапица, макъ, ленъ, сусамъ, анасонъ, фастъци и др.,*

Фиг. 20.

Конопъ.

за тях, количество торъ се разхвърля наведнажъ, преди сѣитбата, съ изключение за памука, за който торътъ се разхвърля както при торенето му съ Лойнафосъ ИГ. Заедно съ обработването на почвата, за горепоменатите култури, торътъ се размѣсва и се покрива добре съ прѣстъ.

Ако сжитите тия културни растения се напояватъ, тогава количеството на торътъ за тяхъ трѣбва да се увеличи съ 5—10 килограма на декаръ.

4. Картофитѣ, захарното и крѣмното цвекло и др.,

могатъ да се торятъ сжщо и съ двата вида торове Нитрофоски ИГ: № 1 — 15:15:18, или № 2 — 15:30:15, въ количество **30—40 кгр. на декаръ**. Половината отъ тора се хвърля 4—5 дни преди сѣитбата, а другата половина — преди първата копанъ. Заедно съ прекопаването торътъ се зарива, защото, оставенъ откритъ — отгоре върху почвата, той губи отъ силата си.

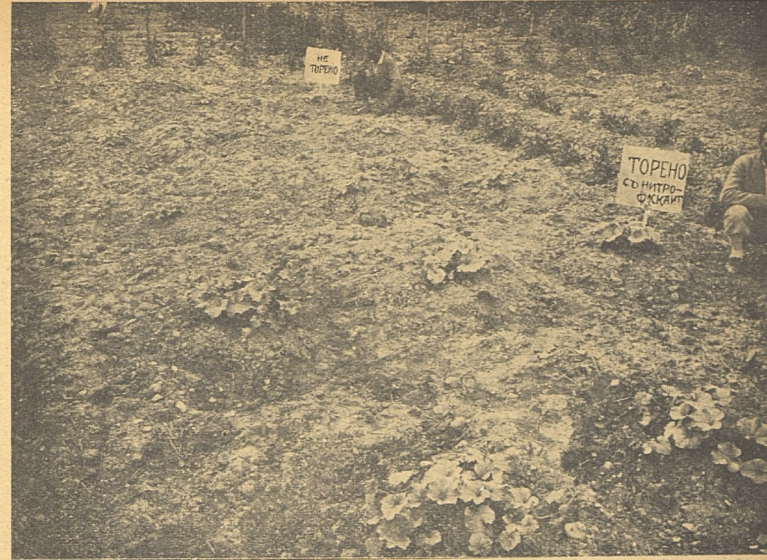
5. Предварителното наторяване на лехите за тютюневъ разсадъ,

става само съ тора Нитрофоска ИГ — № 1—15:15:18, който, торъ, за тази целъ, е изпитанъ отъ нашите тютюневи опитни

могатъ да се торятъ сжщо и съ двата вида Нитрофоски ИГ: № 1 — 15:15:18, или № 2 — 15:30:15, въ количество **20—30 кгр. на декаръ**, отъ единия, или отъ другия видъ торъ.

За всички тѣзи култури, цѣлото, определено

Фиг. 21.
Бустанъ.

станции, полета и агрономства и е, изобщо, твърде пригоденъ за тютюните торъ.

Въ този случай, следъ разкопаване на мѣстото и очертаване на лехите, всеки *единъ кв. метъръ*, отъ всѣка леха, се наторява съ **30 грама** Нитрофоска ИГ № 1 — 15:15:18,

който се разхвърля равномерно върху измѣрения квадратенъ метъръ леха. Следъ това, торътъ се размѣсва съ прѣстѣта, лехата се изравнява и, 3—4 дни следъ наторяването, лехата се засѣва съ тютюневото семе.

Фиг. 22.

Картофи.

Най-последъ, така засѣтата съ тютюнево семе леха, се притъпква и покрива съ около 0.5 до 1 см. дебелъ пластъ сръдно-ситенъ рѣченъ пѣськъ.

6. Подсилването на тютюневите, горските, за цѣтията и др. разсади,

става всѣкога само съ разтворъ приготвенъ отъ **20—30 гр.** Нитрофоска ИГ № 1 — 15:15:18, разтворенъ въ **3 литри**

чиста вода. Съ така получения 3 литри разтворъ се полива *само единъ кв. метъръ* отъ лехата. Веднага следъ поливането на разсада съ разтвора, за да се избѣгне възможното изгаряне на листата, сжщия кв. метъръ се полива и съ 3

Фиг. 23.

Картофи.

стотинкова монета, или — въ диаметръ около 1-нъ сантиметръ.

При това, ако при подсилването на тютюневитѣ разсади, по една или друга причина, не сме направили упоме-

натото по-горе, въ п. 5, предварително наторяване на тѣхнитѣ лехи, тогава това може и да не се прави и да се пристѣпи направо къмъ подсилването на разсадитѣ.

Споредъ нуждитѣ и състоянието на тютюневитѣ разсади, за ускоряване развитието имъ,

поливането съ разтворъ отъ Нитрофоска ИГ № 1 — 15:15:18 може да се повтори още 1—2 пѣти, което се прави 7—10 дни следъ първото и следъ всѣко последующе подсилване.

Фиг. 24.

Картофи.

литри чиста вода. Поливането трѣбва да става денемъ—при облачно време, или вечеръ — следъ 5 ч.

Първото подсилване на тютюневитѣ и другитѣ разсади, съ Нитрофоска ИГ — № 1 15:15:18, се прави, сжщо когато листата имъ нарастнатъ колкото голѣмината на една

Фиг. 25.

Подсилвани и не подсилвани съ изкуствени торове тютюневи разсади.

7. Тютюнитѣ

се торятъ само съ Нитрофоска ИГ — № 1 — 15:15:18, въ количество **10—15 кг. на декаръ**. Торътъ се разхвърля върху тютюнището 4—5 дена преди разсаждането разсада за тютюня на опредѣленото му постоянно мѣсто. Това количество торъ не бива да се увеличава, защото иначе ще получимъ твърде буенъ растежъ, който, при нашитѣ доброкачествени тютюни, не е желателенъ.

8. Лозята и овощнитѣ дървета

се торятъ успѣшно съ единъ отъ двата вида торове Нитрофоски ИГ — № 1 — 15:15:18, или № 2 — 15:30:15, въ количество **30—40 кг. на декаръ**, отъ единия, или отъ другия видъ торъ. Това трѣбва да стане рано на пролѣтъ — *преди развиване пжкитѣ на тѣзи растения.*

Фиг. 26.
Тютюнище.

а) *За лозята*: Торът се разхвърля наведнъж, равномерно между редовете и веднага, с плитка копань, се зарива. При това, лозята трябва да се торят всяка година. Природно, от торенето на лозята през първата година, не се получават голъми подобрения, защото торът от това торене служи за засилване на корените, на лѳтораслитѳ, на листата и пр. на лозята. Само след торенето имѳ през втората, третата и пр. години се започва повишаване качеството и количеството на гроздето.

б) *За овощните дървета* торът се хвърля наведнъж, след което почвата трябва да се прекопае, за да се покрие торът с прѳстъ. Ако се торят отдѳлни дървета, наторява се мѳстото около тѳхѳ, до колкото държи короната имѳ. Когато пѳкъ се торят млади дрѳвчета, или редовно засадени овощни градини, тогава торът се хвърля равномерно между редовете и се заорава плитко, или се прекопава леко с мотика.

Ако въ такива градини междуредовото мѳсто е използвано и за други култури, като за: картофи, фасулѳ, лукѳ и др., тогава количеството на тора трябва да се увеличи на **35 до 40 кгр. на декаръ.**

Фиг. 27.

Круша.

9. *Цвѳтата, лимонитѳ и портокалитѳ*, се торят само с тора Нитрофоска ИГ — № 1 — 15:15:18, разтворенъ въ вода. За тѳзи растения този торѳ е много добърѳ.

А) *Цвѳтата въ саксиитѳ* се торятъ чрезъ поливането имѳ с разтворѳ приготвенъ **отъ 2 грама** Нитрофоска ИГ — № 1 — 15:15:18 и 1 литърѳ вода. Това се прави три пѳти месечно — презъ всѳки десетѳ дена, за сезона имѳ. Презъ другото време цвѳтата въ саксиитѳ се поливатѳ, както обичайно това става, с обикновенна вода. При поливането на цвѳтата въ саксиитѳ с разтвора, за да ги предпазимѳ отъ изгаряне, трябва да внимаваме щото листата имѳ да не бждатъ засѳгнати отъ разтвора. Ако това случайно стане, трябва веднага да ги примиемѳ с чиста вода. А за да не се случи това, трябва струята разтворѳ да се насочва само върху основата на стѳблото имѳ — надъ прѳстѳта въ саксията.

Потрѳбното количество разтворѳ отъ тора се приготвя своевременно и трябва да бжде по количество равно на количеството вода, с което обичайно се поливатѳ сѳщитѳ цвѳта.

Обикновено, една чаена (кафена) лѳжичка побира 4 грама отъ тора, който, въ случая, се разтваря въ 2 литри вода, или две лѳжички по 4 грама = 8 гр., се разтварятъ с 4 литри вода.

Така своевременно наторявани с разтворѳ отъ Нитрофоска ИГ — № 1 — 15:15:18 и редовно поливани с обикновенна вода, цвѳтата добиватъ буенъ растежѳ и даватъ изобиленъ и едъръ цвѳтѳ.

Б) *Цвѳтата на лехи въ разсадницитѳ, парницитѳ и въ градинитѳ*, се торятъ сѳщо с Нитрофоска ИГ — № 1 — 15:15:18, което се прави 2—3 пѳти за сезона имѳ.

Избраното мѳсто за лехи на цвѳтата въ парника, разсадника, градината и пр. трябва да е било редовно торено, поне веднажъ въ 3—4 години, с 3—4.000 кгр. оборски торѳ на декаръ, а самитѳ лехи да бждатъ добре обработени и почвата имѳ мека и рохкава — цвѳтарска.

Наторенитѳ с този торѳ цвѳта ставатъ готови за пазаръ 10 дена по-рано, отколкото неторенитѳ такива.

Самото наторяване, на тия цвѳта, става така:

а) *Лехитѳ за разсада на цвѳтата въ парницитѳ, разсадницитѳ и пр.* се торятъ с **20 грама** Нитрофоска ИГ — № 1 — 15:15:18, за единъ квадратенъ метърѳ леха. Торътъ се разхвърля наведнъжъ върху цѳлата леха, 4—5 дена прѳди засѳване семената на цвѳтата.

б) *Лехитъ за постоянното място на цвѣтята въ градинитъ и парковетъ* се торятъ 2—3 пжти за сезона имъ, преди разсаждане разсадитъ на цвѣтята, *съ по 40—50 грама* Нитрофоска ИГ—№ 1 — 15:15:18, *за 1 кв. метъръ* леха. Торътъ се разхвърля всѣки пжтъ равномерно върху цѣлата леха.

Лехи отъ 100 кв. метра се торятъ съ 4—5 килограма отъ сжщия торъ.

Добре е щото потребното — определено за наторяване на лехитъ за цвѣтята въ градинитъ, парковетъ и пр., количество торъ Нитрофоска ИГ — № 1, преди да бжде разхвърлено върху лехата, да бжде предварително смѣсено съ сжщото количество рѣченъ пѣсокъ, или съ суха прѣстъ.

Следъ разхвърлянето на торътъ и въ двата случая (пунктове *а* и *б*), лехата се прекопава и тора се смѣсва съ прѣстъта.

При това, желателно е, щото лехитъ за цвѣтята въ градинитъ и парковетъ, да бждатъ по често напоявани.

Торенитъ съ тора Нитрофоска ИГ— № 1 — 15:15:18 цвѣтя, въ градинитъ, парковетъ и пр. ставатъ готови за пазаря 10 дена по-рано отъ колкото не торенитъ такива.

За изпитване действието на Нитрофоскитъ ИГ, у насъ сж правени много опити. Тѣзи опити се изведоха благодарение съдействието на М-вото на Земледѣлието и Държавнитъ имоти, съ помощта на опитнитъ станции, на държавнитъ агрономи и на нѣколко отдѣлни предприемчиви и интелигентни земледѣлски стопани. Последнитъ направиха опититъ въ своитъ частни стопанства.

Резултатитъ отъ тия опити сж показани въ долната таблица:

Съ растения	Име и презиме на стопанина	Село или градъ	Резултати отъ декарь въ килограми:		
			Торено	Не торено	Получено въ повече
Пиперъ	Хр. Дончевъ	гр. Видинъ	4195	2445	1750 кгр.
"	Вас. Вълковъ	с. Козаревецъ	2356	1548	808 "
"	Пенчо Митевъ	с. Раковски хас.	5094	4085	1009 "
"	Сп. Терзиевъ	с. Шибриково	6750	5750	1000 "
"	П. Кузмановъ	гр.Пазарджикъ	3383	2577	806 "
"	К. Кжнчевъ	"	8428	4550	3878 "
"	Еврейско стоп.	с. Башикъррово	9074	7850	1224 "
Домати	Вас. Вълковъ	с. Козаревецъ	2706	2020	686 "
"	Лаз. Илиевъ	с. Ходжемаръ	3380	2660	720 "

Домати	Дър. оп. стан.	гр. Пловдивъ	5396	4412	984 кгр.
"	Анг. Колевъ	с. Кулата, Врач.	3013	2040	973 "
Картофи	П. Божковъ	гр. Карлово	2600	1500	1100 "
"	Ал. Жековъ	гр. Пловдивъ	1490	700	790 "
"	Дим. Ивановъ	с. Бѣлоземъ	2283	1541	742 "
"	Ст. Бояджиевъ	гр. Ямболъ	1479	833	646 "
Краставици	П. Кузмановъ	Пазарджикъ	7894	5375	2519 бр.
"	В. Будаковъ	гр. Ямболъ	6260	4400	1860 бр.
Късно зеле	Др. Радослав.	с. Дебелецъ	9600	6750	2850 кгр.
"	П. Стояновъ	с. Келифарово	8937	6490	2447 "
Зеле	Бор. Петровъ	с. Петърчъ	2500	1400	1100 "
Чесн. лукъ	И. Байчевъ	с. Темниско	790	530	260 "
Кром. лукъ	Пир. дружина	гр. Ямболъ	2604	1580	1024 "
Спанакъ	Ат. Гавриловъ	гр. Видинъ	1,530	510	1020 "
Празъ лукъ	Хр. Аврамовъ	гр.Пазарджикъ	5075	3812	1263 "
Конопъ	П. Бояджиевъ	"	133	55	78 влк.
Оризъ	Д. Мархоловъ	"	323	189	134 кгр.
"	Н. Николчевъ	"	388	138	250 "
"	"	"	414	182	232 "

Ако при показания, въ горната таблица, опитъ съ домати отъ Анг. Колевъ въ с. Кулата — Врачанско, приемемъ, че всичкитъ домати, — отъ торения и не торения декарь, сж били продадени по еднаква цена, напримѣръ по 2 лв. за единъ кгр., стопанина, въ този случай, ще спечели отъ полученитъ въ повече 973 кгр. домати: $973 \times 2 = 1946$ лв.

А като се спадне отъ тая сума стойността на купения, за наторяването, 50 кгр. Нитрофоска ИГ по 10 лв. за кгр. т. е. $50 \times 10 = 500$ лева, тогава чистата му печалба ще бжде $1946 - 500 = 1446$ лв.

Но, понеже доматитъ отъ торения декарь узрѣватъ по рано и сж по-доброкачествени, тѣ ще бждатъ продадени на по-висока цена и, тогава, чистата печалба на стопанина, въ случая, ще бжде много по-голъма.

Забележка. Такива изчисления за получения чистъ доходъ, чрезъ сравняване резултатитъ по количеството и качеството на произведения, получени отъ торенитъ и не торенитъ засѣти декари, може всѣки самъ да си направи, ако знае по каква цена, за единъ килограмъ, сж били продадени продуктитъ отъ торенитъ и не торенитъ мѣста.

А резултатитъ отъ опититъ съ Нитрофоска ИГ, въ лозята на Варненския градски разсадникъ, поставени отъ управителя му П. Антоновъ, презъ пролѣтътъ на 1931 година, сж следнитъ:

а. Въ количествено отношение, отъ единъ декарь получено грозде въ килограми:

а) *Димятъ*, 17 годишно лозе — отъ тореното — 836, а отъ не тореното — 652 кгр.

б) *Памитъ*, 17-годишно лозе — отъ тореното — 988, а отъ не тореното — 732 кгр.

в) *Смъсени сортове* — 17 годишно лозе — отъ тореното — 897, а отъ не тореното — 693 кгр.

Следователно, торенитъ лозя сж дали срѣдно въ повече надъ 250 грозде на декарь.

г) *Две годишни лози израстнали*: торенитъ — срѣдно съ приръстъ — 176 м., а не торенитъ — съ 0'45 м.

б. Въ качествено отношение:

а) За въ полза на торенитъ лозя се получило едно увеличение на захарността у гроздето съ 1 0/0.

б) Зърната на гроздето отъ тореното лозе били много по-едри отъ тия на не тореното лозе;

в) Торенитъ лозя, съ своя високъ ръстъ, се виждали отъ далеко и се отличавали по своитъ тъмно зелени листа.

Ржководительт на Земледѣлското опитно поле въ гр. Павликени, направилъ сжщо опити за наторяване на лозя съ Нитрофоска ИГ. Отъ торения декарь той получилъ 3,243 кгр. грозде, а отъ не торения — 2013 кгр. Или, получилъ въ повече на декарь — 1,230 кгр. грозде.

Бившиятъ ржководитель на опитното поле за тютюнъ въ гр. Неврокопъ, Михаилъ Д. Поповъ, сега въ земледѣлската стопанска дирекция въ гр. Пловдивъ, презъ 1933 и 1934 години правилъ опити за наторяване на тютюнъ съ Нитрофоски ИГ, които опити той публикува въ сп. „Тютюневъ прегледъ“, кн. 1 отъ 1937 год. Отъ тѣзи опити той получилъ следнитъ резултати:

Отъ не тореното (щандартъ) . . . — 53 кгр. сухи листа отъ дек.

Отъ тореното съ Нитрофоска ИГ — № 1 — 75 кгр. сухи листа отъ дек.

Отъ тореното съ Нитрофоска ИГ — № 2 — 73 кгр. сухи листа отъ дек.

Отъ тореното съ Нитрофоска ИГ — № 3*) — 70 кгр. сухи листа отъ дек.

Ако, при тѣзи опити, реколтата отъ не торения декарь тютюнище означимъ съ 100, тогава:

Торения съ Нитрофоска ИГ — № 1 декарь е далъ — 142.5 0/0;

Торения съ Нитрофоска ИГ — № 2 декарь е далъ — 138.7 0/0 и,

Торения съ Нитрофоска ИГ — № 3 декарь е далъ — 133 0/0.

При тѣзи резултати, ако приемемъ, че срѣдната цена на тютюня отъ Неврокопско, въ началото на м-ць февруарий т. г., е била 70 лв. за единъ килограмъ, тогава, отъ сжщитъ тютюни, при горния опитъ, торени съ Нитрофоски ИГ, сж получени, отъ единъ декарь, следнитъ доходи въ лева:

*) Нитрофоската ИГ — № 3 — у насъ още не е въ широко употребяване.

Отъ не торенитъ (щандартъ) 53 кгр. $\times$ 70 лв. = 3710 лв.

Отъ торенитъ съ Нитрофоска ИГ — № 1 . . 75 кгр. $\times$ 70 лв. = 5250 лв.

т. е. въ по-вече — 1540 лв.

Отъ торенитъ съ Нитрофоска ИГ — № 2 . . 73 кгр. $\times$ 70 лв. = 5110 лв.

т. е. въ по-вече — 1400 лв.

Отъ торенитъ съ Нитрофоска ИГ — № 3 . . 70 кгр. $\times$ 70 лв. = 4900 лв.

т. е. въ по-вече — 1190 лв.

Освенъ това, сжщия констатира, че изкуственитъ торове Нитрофоски ИГ значително повишили и качеството на тютюневитъ листа.

Всичко казано за тороветъ Нитрофоски ИГ и резултатитъ отъ опититъ съ тѣзи торове, изложени въ таблицата на стр. 36 и 37, както и резултатитъ отъ опититъ при наторяването на лозята въ гр. Варна и гр. Павликени, а така сжщо и при наторяването на тютюня въ гр. Неврокопъ, достатъчно ни убеждаватъ, **че отъ наторяването на почвата съ изкуственитъ торове Нитрофоски ИГ, реколтата, както отъ гроздето въ лозята, така и отъ листата на тютюня, а така сжщо и при всички други култури, навсякъде се е удвоила и утроила** и, следователно, **че направенитъ за купуване на тороветъ разноси сж платени нѣколко пжти.**

Освенъ това, Нитрофоскитъ ИГ предизвикватъ готовността на зеленчуцитъ и узрѣването на плодоветъ нѣколко дена по-рано.

А раннитъ плодове и зеленчуци се продаватъ на пазаря всякога по-скжпо. И само една седмица по-рано изваденитъ на пазаря плодове, могатъ богато да възнаградятъ стопанина и да покриятъ два-три пжти разходитъ, които той е направилъ за торенето съ изкуствени торове.

V. Заключение.

На основание на всичко гореизложено за изкуственитѣ торове ИГ, ясно е за всѣкиго да разбере, че страхътъ отъ употребяването на тѣзи торове е неоснователенъ, защото тѣзи торове сж изпитани въ всичкитѣ краища на България и сж дали отлични резултати, даже безъ да е било правено предварително проучване на почвитѣ.

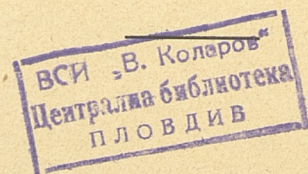
Следователно, дошло е времето, когато и нашия земеделски стопанинъ трѣбва да работи своето земледѣлие съ нови сръдства, по нови способности и въ всичко предварително да търси смѣтка, а именно:

- 1) Да прави изчисление за разходитѣ, които ще му коства производството;
- 2) Да преценява трудътъ, който ще употреби и,
- 3) Да пресмѣта размѣра на дохода, който, срещу всичко това, ще получи.

Днесъ изкуственитѣ торове сж едно отъ сигурнитѣ сръдства за повишаване дохода отъ земледѣлскитѣ растения.

По този пѣтъ сж минали всички по-напреднали, въ земледѣлско отношение, народи, по сжщиятъ пѣтъ ще минемъ и ние.

И, колкото по-бързо стигнемъ до масовото употребяване на изкуственитѣ торове, толкова по-бързо ще бждемъ въ положение да кажемъ, *че реколтата зависи не само отъ Господа и отъ Небето, но повече отъ главата и отъ ржцетѣ на самия стопанинъ.*

STICKSTOFF-SYNDIKAT

Азотен синдикат
Берлин.

Изкуственитъ торове ИГ

презъ 1937 година

се продаватъ на дребно, франко показанитъ подолу пунктове,
по следнитъ цени за 1-нъ килограмъ:

STICKSTOFF-SYNDIKAT		НАИМЕНОВАНИЕ НА ТОРОВЕТЪ:										Забележка
НАИМЕНОВАНИЕ НА ПУНКТОВЕТЪ	Нитрофоски ИГ		Лойнафосъ ИГ		Варова селитра ИГ		Амониевъ Сулфатъ					
	№ 1 15% Азотъ 15% фосфор. киселина и 18% Калий	№ 2 15% Азотъ 30% фосфор. киселина и 15% Калий	19.5% Азотъ 20% фосфор. киселина		15.5% Азотъ 28% Варъ		20.6 Азотъ					
	ПРИ ПОРЪЧКА ЗА КИЛОГРАМИ:											
	Надъ 500	Отъ 1-500	Надъ 500	Отъ 1-500	Надъ 500	Отъ 1-500	Надъ 500	Отъ 1-500	Надъ 500	Отъ 1-500		
Пловдивъ //	8.60	8.95	8.95	9.30	8.15	8.50	5.20	5.40	5.	5.20	Продавачитъ въ пунктоветъ сж длъжни да продаватъ тороветъ по опредѣленитъ тукъ за тѣхъ цени. Ако сжщитъ поискатъ по-вече, съобщете на Бълг. Земл. Д-во, което, при поръчка на цѣли човали отъ по 100 кгр., ще Ви достави тороветъ по ценитъ на пункта.	
Пазарджикъ	8.90	9.25	9.20	9.55	8.40	8.70	5.45	5.65	5.25	5.45		
Кричимъ	8.65	9.	9.10	9.45	8.20	8.50	5.20	5.40	5.	5.20		
Асеновградъ	8.90	9.20	9.20	9.60	8.50	8.80	5.50	5.70	5.30	5.50		
Раковски	8.55	8.90	8.90	9.20	8.10	8.40	5.10	5.30	4.95	5.10		
Хасково	8.85	9.20	9.20	9.50	8.30	8.60	5.40	5.60	5.20	5.40		
Кърджалий	9.10	9.45	9.40	9.75	8.60	8.95	5.60	5.80	5.45	5.65		
Харманлий	8.90	9.25	9.25	9.60	8.40	8.75	5.45	5.65	5.30	5.50		
Свиленградъ	9.	9.35	9.35	9.70	8.55	8.85	5.55	5.75	5.40	5.60		
Банско	9.80	10.20	10.20	10.50	9.40	9.70	6.40	6.60	6.20	6.40		
Неврокопъ	10.10	10.50	10.50	10.80	9.70	10.	6.70	6.90	6.50	6.70		
София	8.70	9.05	9.05	9.40	8.30	8.60	5.30	5.50	5.10	5.30		
Дупница	9.20	9.55	9.50	9.85	8.70	9.	5.85	6.05	5.60	5.80		
Рила — Джумая	9.30	9.65	9.60	9.95	8.80	9.10	5.85	6.05	5.70	5.90		
Св. Врачъ	9.40	9.75	9.70	10.	8.90	9.20	5.95	6.15	5.80	6.		
Петричъ	9.50	9.80	9.80	10.10	8.95	9.30	6.	6.20	5.85	6.05		
Русе	9.80	10.20	10.10	10.50	9.40	9.70	6.40	6.60	6.20	6.40		
Плѣвенъ	9.80	10.15	10.10	10.45	9.35	9.65	6.35	6.55	6.15	6.35		
Г.-Орѣховица	9.55	9.90	9.85	10.20	9.15	9.45	6.15	6.35	5.95	6.15		
Ст. Загора	9.15	9.55	9.45	9.85	8.75	9.05	5.75	5.95	5.55	5.75		
Варна	9.95	10.35	10.25	10.65	9.55	9.85	6.55	6.75	6.30	6.50		

На представители — специални цени. Българско Земледѣлско Д-во

Главни депозитори за България — София, ул. „Гладстонъ“ № 67.
Упътвания и брошури, за употребяване на тороветъ, искайте бесплатно
отъ сжщото Д-во и отъ пунктоветъ на продаването.

При покупка, обръщайте внимание на фабричната марка.
Търсятъ се представители за провинцията.

